

Oplegnotitie Gebiedsbescherming Meneba Wormerveer

Datum : 26 februari 2021
Kenmerk : 19049/AQT202FF/EvD
Versie : Definitief
Auteur : mw. Ir E. van Doorn
Kwaliteitsborger: mw. L.J. van der Steeg BSc

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
fax 0174 – 629744
www.aquaterranova.nl

Inleiding

In opdracht van Coöperatie de Vlijt U.A. heeft Aqua-Terra Nova BV een oplegnotitie opgesteld in het kader van de gebiedsbescherming. De opdrachtgever is voornemens om het terrein van Meneba Wormerveer te ontwikkelen tot woon-werk gebied. Hiervoor worden een aantal gebouwen gesloopt en woningbouw gepleegd. De gebouwen die blijven staan worden gerenoveerd en omgebouwd tot appartementen en/of bedrijven.

Resultaten gebiedsbescherming tot op heden

Op grond van vorige onderzoeken kunnen de volgende conclusies worden getrokken ten aanzien van gebiedsbescherming:

- Het plangebied bevindt zich op circa 320 meter van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder'. Het Natura 2000-gebied 'Polder Westzaan' is gelegen op circa 1190 meter afstand van het plangebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op een grotere afstand dan 5 km. Negatieve effecten van de werkzaamheden op deze twee Natura-2000-gebied kunnen niet worden uitgesloten. Een nadere toetsing in het kader van gebiedsbescherming is noodzakelijk;
- Een stikstofdepositieberekening is reeds uitgevoerd en de nodige vervolgstappen zijn voltooid. Per saldo zijn er geen negatieve effecten vanwege stikstofdepositie, door de werkzaamheden of in de gebruiksfase;
- Het plangebied bevindt zich op circa 150 meter van het dichtstbijzijnde Natuurnetwerk Nederland (NNN) Veenweide Park de Trickel. Het NNN kent geen externe werking. Negatieve effecten op het NNN kunnen worden uitgesloten. Een nadere toetsing is niet noodzakelijk.

Toetsing gebiedsbescherming

Projecten en plannen die van invloed kunnen zijn op een Natura 2000-gebied en niet opgenomen zijn in het beheerplan moeten vooraf getoetst worden. Toetsing kan zowel aan de orde zijn voor projecten en plannen die in of in de directe nabijheid van het Natura 2000-gebied plaatsvinden als voor activiteiten die op flinke afstand plaatsvinden. Dat hangt samen met de invloedssfeer van de werkzaamheden. Wanneer activiteiten buiten het Natura 2000-gebied tot effecten kunnen leiden, noemen we dat externe werking. Uitgangspunt is dat toetsing noodzakelijk is wanneer negatieve effecten als gevolg van deze projecten of plannen mogelijk zijn.

Hierbij speelt het voorzorgsbeginsel een belangrijke rol. Toestemming voor een activiteit kan alleen worden verleend als op basis van de best beschikbare kennis maximale zekerheid wordt verschaft dat de activiteit (zowel op zichzelf als in cumulatie met andere activiteiten) de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden niet in gevaar brengt.

De procedure van de toetsing van plannen en projecten aan de gebiedsbescherming in de Wet natuurbescherming kent in principe twee stappen. Als eerste wordt een Voortoets gedaan, waaruit er een mogelijk negatief effect of een mogelijk significant negatief effect voortkomt. Voor elke toetsing geldt dat de gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen het toetsingskader vormen. Alle storingsfactoren die door een activiteit kunnen optreden en die van invloed zijn op de omvang, kwaliteit, of draagkracht van een habitatype of leefgebied van een soort moeten worden onderzocht. Daarnaast kan mogelijk iets gezegd worden over de staat van instandhouding van een habitat of soort.

Storingsfactoren

Met behulp van de effectenindicator voor soorten en habitattypen zijn een aantal storingsfactoren geïdentificeerd die, door de (woning)bouw en aanleg van wegen, een negatief effect kunnen hebben op het nabijgelegen Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder.

Oppervlakteverlies

Kenmerk: afname beschikbaar oppervlak leefgebied soorten en/of habitattypen.

Er zal geen sprake zijn van een negatief effect door oppervlakteverlies van het Natura 2000-gebied. Het bestaande plangebied maakt geen deel uit van het natuurgebied en zal dit in de toekomst ook niet doen. De werkzaamheden zullen geen beschikbaar oppervlakte van het Natura 2000-gebied wegnemen.

Versnippering

Kenmerk: van versnippering is sprake bij het uiteenvallen van het leefgebied van soorten.

Er zal geen sprake zijn van een negatief effect door versnippering van het Natura 2000-gebied. Het plangebied maakt geen deel uit van het natuurgebied en zal dit in de toekomst ook niet doen. De werkzaamheden zullen het natuurgebied niet opsplitsen.

Verontreiniging

Kenmerk: Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, welke stoffen onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Bij verontreiniging is sprake van een zeer brede groep van ecosysteem/gebiedsvreemde stoffen: organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen, straling (radioactief en niet radioactief), geneesmiddelen, endocrien werkende stoffen etc. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater en lucht.

Tijdens de aanlegfase van gebouwen en sloopwerkzaamheden kan verontreiniging optreden door middel van het lekken van stoffen uit het materieel of door het verliezen van (verpakkings)materialen in de omgeving. Door netjes en ordelijk te werk te gaan, wordt er voorkomen dat er vervuiling ontstaat. Verpakkingsmaterialen die kunnen verwaaien worden ordentelijk opgeslagen. De vervuiling van lekkages door machines in de Zaan moet voorkomen worden, omdat deze lekkages via het water het Natura 2000-gebied kunnen bereiken. Zodoende is een negatief effect op het Natura 2000-gebied uit te sluiten.

Verdroging

Kenmerk: Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De actuele grondwaterstand is zo lager dan de gewenste/benodigde grondwaterstand.

De ontwikkelingen binnen het plangebied hebben geen invloed op de grondwaterstand in de omgeving. Er zal geen grondwater weggepompt worden en het grondwaterpeil zal niet aangepast worden. Negatieve effecten ten aanzien van verdroging van het Natura 2000-gebied kunnen uitgesloten worden.

Verstoring door geluid en trilling

Kenmerk: verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen; permanent zoals geluid wegverkeer dan wel tijdelijk zoals geluidsbelasting bij evenementen. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie.

Kenmerk: Er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren, heien, draaien van rotorbladen etc.

Ten aanzien van trilling- en geluidsverstoring kan gesteld worden dat het heien door de (woning)bouw de meest versturende factor is in het bouwproces. Deze activiteit veroorzaakt trillingen in de grond en water en geluid door de lucht die het nabijgelegen Natura 2000-gebied Wormer-, Jisperveld & Kalverpolder kunnen bereiken en een negatief effect kunnen hebben op de beschermde soorten.

In dit Natura 2000-gebied zijn de volgende soorten zeer gevoelig en gevoelig voor geluid en trillingen.

Storingsfactor	Gevoelig	Zeer gevoelig
Verstoring door geluid	Meervleermuis Rivierdonderpad Grutto Kempfaan Rietzanger Roerdomp Slobeend (niet broedvogel) Smient (niet broedvogel)	Bittervoorn Kleine modderkruiper
Verstoring door trillingen	Meervleermuis Rivierdonderpad	Bittervoorn Kleine modderkruiper

Geluid

De werkzaamheden kunnen verstoring door geluid veroorzaken. Dit geluid kan afkomstig zijn van mens en materieel en veroorzaakt worden door vaste bronnen (zoals machines of werkzaamheden op locatie) of door mobiele bronnen (zoals bouwverkeer, ten behoeve van aan- en afvoer van materieel en materialen). In onderstaande tabel zijn de contouarafstanden opgenomen die gemiddeld optreden bij verschillende werkzaamheden. Heiwerkzaamheden zijn hierbij het meest geluidsintensief en een toename van geluidsbelasting als gevolg hiervan kan tot honderden meters ver verstoring veroorzaken. Dit leidt tot ver in Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder tot een verschuiving van de geluidscontouren waardoor verstoring van soorten binnen het Natura 2000-gebied aan de orde is. Heiwerkzaamheden worden vanwege de hoge geluidsbelasting als maatgevend (worst-case) beschouwd in de beoordeling.

activiteit	L _w dB(A)	afstand tot activiteit [m]				
		60 dB(A)	65 dB(A)	70 dB(A)	75 dB(A)	80 dB(A)
Heien betonpalen	126	400	250	150	80	50
Heien stalen buispalen	140	1200	850	550	350	230
Heien damwanden	130	550	350	225	125	75
Intrillen buispalen	121	250	150	80	50	25
Intrillen damwanden	125	350	200	125	75	50
Geluidarm aggregaat	93	15	10	<10	<10	<10
Geluidarme pomp	90	10	<10	<10	<10	<10
Compressor	100	35	20	10	<10	<10
Pneumatisch beitelen/hameren	119	220	140	75	45	25
Ontgraven	107	60	30	20	10	<10
Zes vrachtwagen-bewegingen per uur	106	30	17	10	<10	<10

De gekozen bronsterkten (L_W) zijn gebaseerd op gemiddelde waarden op basis van praktijkmetingen. Grote variaties in bronsterkte zijn in de praktijk mogelijk.

Bij de berekeningen van de verschillende afstanden wordt uitgegaan van:

- gemiddelde bronsterkte volgens de tabel op basis van ervaringscijfers
- volledig harde bodem
- geen afscherming van gebouwen en dergelijke
- ontvangerhoogte 5 meter boven maaiveld
- effectieve bedrijfsduur heien/trillen 6 uur in de dagperiode
- effectieve bedrijfsduur graven, beitelen, hameren 8 uur in de dagperiode
- effectieve bedrijfsduur aggregaat, pomp 12 uur in de dagperiode
- geen meteocorrectie
- geen strafcorrectie voor impulsgeluid

Het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder ligt op minimaal 320 meter van het plangebied. Vanaf een geluidsniveau van 70 dB is geluid verstorend en vergelijkbaar met een drukke snelweg, elektrisch scheerapparaat of stofzuiger. Geadviseerd wordt om de meest invasieve vorm van heien buiten het broedseizoen/voortplantingsseizoen (april tot en met juli) uit te voeren.

Trilling

Negatieve effecten door trilling kunnen optreden als gevolg van gebruik van groot materieel, waaronder hei-installaties, tijdens de aanlegfase. Trillingen kunnen negatieve effecten opleveren waardoor soorten hun verblijfplaats of leefgebied (tijdelijk) verlaten. Bittervoorn en kleine modderkruiper zijn zeer gevoelig voor trillingen en kunnen hierbij verstoord worden door trillingen die zich door het water van de Zaan verplaatsen. Door delen van het voortplantingsseizoen te ontzien kan verstoring voorkomen worden.

Ten nemen maatregelen

Verstoring door geluid/trillingen van het broedbiotoop kan voorkomen worden op een aantal manieren:

- De effecten op het broedbiotoop zijn alleen aan de orde in het broedseizoen. Na de broedperiode trekken broedvogels weg en is verstoring niet langer aan de orde. Door werkzaamheden met een hoge geluidsbelasting, zoals heien en intrillen, uit te voeren buiten de broedperiode (april tot en met juli) wordt verstoring voorkomen;
- In het opgestelde activiteitenplan (Kenmerk: 190490/AQT304FF/EvD) is gesteld dat heien niet in de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis uitgevoerd mag worden. Deze periode loopt globaal van 15 mei tot en met 15 juli. Hiermee wordt tevens een deel van het broedseizoen niet geheid, waarmee verstoring in Natura 2000-gebieden voorkomen worden;
- Indien het niet mogelijk is om buiten de broedperiode te werken, dient geluidsverstoring voorkomen te worden door bij uitvoer van de werkzaamheden geluiddempende maatregelen te treffen. Dit is bijvoorbeeld mogelijk door damwanden en heipalen te drukken in plaats van te heien en te trillen. Een andere optie is het werken met een geluiddemper op de hei-installatie.

Verstoring door licht

Kenmerk: verstoring door kunstmatige lichtbronnen, zoals licht uit woonwijken en industrieterreinen, glastuinbouw etc.

Verstoring door licht in het Natura 2000-gebied zelf is vanwege de verdere ligging van het plangebied niet aan de orde. De verlichting van bouw- of definitieve inrichting van het plangebied reikt niet tot het Natura 2000-gebied. De vliegroute van de beschermde meervleermuis loopt niet langs het plangebied en zal tevens niet verstoord worden door verlichting. Negatieve effecten ten aanzien van verstoring door verlichting van het Natura 2000-gebied kunnen uitgesloten worden.

Optische verstoring

Kenmerk: optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem.

Door de herinrichting van het Meneba-terrein vinden er geen noemenswaardige veranderingen plaats van het Natura 2000-gebied. De aanwezige gebouwen zijn optisch zichtbaar, maar de nieuwe gebouwen worden niet hoger of zichtbaarder. Daarnaast zijn deze gebouwen vanaf het Natura 2000-gebied nauwelijks zichtbaar door de afstand tot het gebied.

Verstoring door mechanische effecten

Kenmerk: onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers.

Door de herinrichting van het Meneba-terrein vinden er geen noemenswaardige veranderingen plaats ten opzichte van betreding, gebruik of recreatie van het Natura 2000-gebied. De gebouwen zullen qua luchtwervelingen geen noemenswaardige veranderingen teweeg brengen in het Natura 2000-gebied. De opzet van het Meneba-terrein na herinrichting blijft in grote lijnen hetzelfde qua hoogte en breedte van gebouwen.

Conclusie

Middels het uitvoeren van onderliggende Voortoets kunnen op voorhand negatieve effecten op het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder uitgesloten worden. Middels mitigerende maatregelen kan verstoring van dieren in het voortplantingsseizoen voorkomen worden. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming – Gebiedsbescherming is niet noodzakelijk.